

BESLUTSFÖRSLAG

Datum 2021-05-05
Ärendenummer 2021-POL000167

1 (4)

Svar. Initiativärende. Kraftsamla för barn och ungas psykiska hälsa

Ordförandens förslag

1. Regionstyrelsen anser initiativärendet vara besvarat.

Sammanfattning

Sara Svensson (V) har lämnat in ett initiativärende med ett förslag på att kraftsamla för barn och ungas psykiska hälsa med syfte att tillsammans med andra berörda aktörer gemensamt möta de folkhälsomässiga effekterna av pandemin. Det finns redan pågående insatser med den inriktningen varför förslaget föreslås lämnas utan ytterligare åtgärder.

I ärendet finns följande dokument:

1. Beslutsförslag 2021-05-05
2. Initiativärende 2021-03-26

Beskrivning av ärendet och skälen för förslaget

Vänsterpartiet har lämnat in ett initiativärende till Regionstyrelsen, rubricerad ”kraftsamla för barn och ungas psykiska hälsa” med förslag på att Region Skåne tar initiativ till en satsning med fokus på barn och unga i Skåne tillsammans med kommunerna, föreningslivet och andra berörda aktörer för att gemensamt möta de folkhälsomässiga effekterna av pandemin.

Initiativställaren hänvisar själv till det arbete som påbörjades genom beslut i RUN 2019-12-05 om inriktning för folkhälsoarbetet. Det arbetet pågår fortfarande och har planerats och utformats under år 2020, bl. a med ett uppföljande beslut i FHB 2020-09-28 där det beslutades att Folkhälsoberedningen genomför en regional samverkan kring psykisk hälsa hos unga tillsammans med kommuner, näringsliv, idéburen sektor med flera samhällsaktörer. Detta görs i ett första steg med inriktning fysisk aktivitet samt i ett andra steg med inriktning sociala relationer och sociala nätverk. Det förberedande arbetet inför det beslutet och det inledande arbetet med att genomföra det har alltså skett under den pågående pandemin. Pandemin och de restriktioner som införts och de beteendeförändringar detta har

medfört i befolkningen har genomsyrat det pågående folkhälsoarbetet, och det är därför naturligt att genomförandet har påverkats av och anpassats löpande till de speciella behov och de nya förutsättningar som pandemin har gett upphov till. Samtidigt har inriktningen varit att skapa långsiktiga strukturer i arbetet som ska fylla de behov som antas finnas även efter pandemin. T ex kan nämnas att genom samverkan med RF Sisu har framkommit att medlems- och ledaraktiviteten har avstannat hos gymnastik- och idrottsföreningar till följd av pandemin. Detta samverkansarbete kan innebära ett startskott för ett ökat deltagande i föreningslivet i Skåne, genom att t ex genomföra en utåtriktad kampanj/kommunikation där det stora antalet aktiviteter från kommunernas föreningsliv lyfts fram.

Arbetet med att stärka den psykiska hälsan hos unga i Skåne innebär en samverkan med kommuner, där en samverkansgrupp nu håller på att bildas. Föreningslivet är i sammanhanget också en viktig aktör redan i det pågående arbetet, och blir en viktig part i samverkansprojektet. Regional utveckling fördelar också bidrag till föreningar med syfte att stärka den psykiska hälsan med inriktning på barn och unga. Såväl kommuner som föreningsliv är också väl medvetna om och påverkade av pandemin i sina respektive verksamheter, vilket också påverkar utformningen av insatser och planering.

Regionala utvecklingsnämnden beslutade 2020-04-24 att anslå 1 500 000 kr till en utlysning till idéburen sektor i syfte att främja psykisk hälsa med koppling till Covid-19. Syftet var att skapa förutsättningar för människor att hantera den komplexa livssituation krisen med Covid-19 skapar. Tretton föreningar tilldelades 1 492 000 kr i bidrag för att stötta personer i alla åldrar kopplat till deras psykiska hälsa i samband med Covid-19, och en övervägande andel av de föreningarna hade sin verksamhet riktad till barn- och unga.

Vidare pågår det för närvarande ett arbete på Koncernstaben kansli med att ta fram en policy för barnets rättigheter. Policyn bygger på FN:s barnkonvention och att konventionen sedan 1 jan 2020 också är svensk lag. Policyn är tänkt att ersätta den tidigare policyn från 2006. Policyn har förutsättningar att bli styrande för Region Skånes olika verksamheter utifrån rådande förhållanden, t ex den extra utsatthet som barn har fått genom pandemins och de införda restriktionernas konsekvenser, och som beskrivs i t ex BRIS rapport som citeras i initiativärendet.

Ett annat pågående arbete genomförs av BUP Skåne. Där arbetar man tillsammans med ungdomar med utveckling av internetbaserade behandlingsinsatser samt framtagande av koncept för Psykisk hälsa online. Psykiatri Skåne har som ansats att starta online mottagning/plattform för psykisk hälsa. Detta sker med start för åldrar 13–18 år ”Ungdomsportalen”. Här ska ungdomen hitta digitala fakta, självhjälp och kontaktvägar som är hälsofrämjande och förebyggande. Även olika former av samverkan och partnerskap kan bli aktuellt. Val av kvalitetssäkrat material sker utifrån kartläggning av vilka dessa aktörer kan vara t.ex. UMO.se, BUP.se, 1177, Psykologguiden ung, olika ideella organisationer,

brukarorganisationer m fl. Projektet görs tillsammans med Malmö stad, Klippan och Höganäs kommuner. En bärande del i konceptet är att det sker i samverkan med ungdomarna själva och bygger på de behov de själva beskriver. Ungdomsportalen och arbetet kring det utvecklingsarbetet är en del av leverans till SKR Kraftsamling för psykisk hälsa. Det saknas dock enligt uppgift finansiering för en fortsatt utveckling av det projektet.

Bedömning

Bedömningen är att det redan pågår arbeten och insatser i Region Skåne med den inriktning som föreslås i initiativärendet, och att det av den anledningen inte finns skäl att föreslå några ytterligare åtgärder. Huruvida omfattningen på insatserna bedöms som tillräckliga och inriktningen rätt avvägd är en fråga för politiska bedömningar och kan bättre hanteras i t ex budgetarbetet

Om Region Skånes arbete med folkhälsa är mer angeläget nu än någonsin efter ett år med pandemi, som anförs i initiativärendet, kan man dock reflektera över. Ett övergripande folkhälsoarbete har som inriktning att i första hand arbeta hälsofrämjande och förebyggande, alltså att agera innan en situation som skapar ohälsa har uppstått. Kunskapen om att en pandemi skulle kunna bryta ut och drabba världen fanns väl tillgänglig sen lång tid tillbaka. Folkhälsomyndigheten publicerade t ex en rapport – Pandemiberedskap – hur förbereder vi oss redan 2019, alltså innan Covid-19 utbrottet (Pandemiberedskap, hur vi förbereder oss (folkhälsomyndigheten.se). En lärdom man kan dra är alltså att ta tillvara den kunskap som finns om framtida tänkbara krissituationer och ha en beredskap för att det kan inträffa. De sociala utmaningar som drabbat bl. a barn och ungdomar i samband med pandemin och genomförandet av restriktionerna är inte heller nya, men har inneburit en förvärrad situation för redan existerande folkhälsoproblem. Psykisk ohälsa för unga var ett utbrett problem redan innan pandemin, och barn och ungdomars fysiska inaktivitet har beskrivits av såväl Folkhälsomyndigheten, med förslag på insatser, som av aktörer inom Region Skånes egen verksamhet. Pandemin har dock satt fokus på dessa folkhälsoutmaningar och visar på vikten av att ha ett väl fungerande folkhälsoarbete på plats redan i ett normalläge för att ha ett bättre utgångsläge när en kris inträffar.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Ärendet medför inga ekonomiska konsekvenser.

Juridisk bedömning

Samråd med regionjuristerna har inte bedömts nödvändigt.

Miljökonsekvenser

Ärendet medför inga miljökonsekvenser.

Samverkan med berörda fackliga organisationer

Ingen samverkan/MBL-förhandling har bedömts nödvändig i ärendet.

Uppföljning

Ingen uppföljning krävs.

Carl Johan Sonesson
Ordförande

Alf Jönsson
Regiondirektör